

TEM oppaat ja muut julkaisut • 2019:9

Työ- ja elinkeinoministeriön viestintästrategia

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Työ- ja elinkeinoministeriö

PL 32, 00023 Valtioneuvosto

Puh. 029 516 001

www.tem.fi

TEM oppaat ja muut julkaisut 2019:9

ISSN 2342-7922 (verkkajulkaisu)

ISBN 978-952-327-486-0

Toimitus: TEM viestintäyksikkö

Suunnittelu ja taitto: TEM 12/2019

Sisällys

Tilannekuva	5
Viestintää ohjaavat arvot	6
Avoimuus	6
Luotettavuus	6
Ymmärrettävyys	7
Vaikuttavuus	7
Luovuus	7
Viestinnän tavoitteet ja keinot	8
Vuorovaikutus lisääntyy aktiivisesti viestivien asiantuntijoiden ja johdon myötä	8
Viestien yhtenäisyyden ja ymmärrettävyyden parantaminen	8
Viestinnän suunnittelua sekä seuranta parannetaan ja priorisointia listataan	8
Sidosryhmäyhteistyötä tiivistetään	8
Viestinnän keinojen jatkuva kehitys	8
Työ- ja elinkeinoministeriön tarina ja ydinviestit	10
TEM:n tarina: Olemme kasvuministeriö	10
TEM:n ydinviestit: Ydinviestit ovat TEM:n kestävän kasvun kärkien viestinnälliset kiteytykset	11
Kanavat ja yleisöt	12
Mittaaminen	13
Roolit ja resurssit	14

Tilannekuva

Viestinnällä on monta tehtävää

- Viestintä tukee hallitusohjelman ja työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) tavoitteiden sekä ministeriön pitkän aikavälin tavoitteiden toteutumista.
- Viestinnällä luodaan kokonaiskuvaa siitä mitä tapahtuu ministeriön toimintakentällä, mitkä ovat tärkeimmät tavoitteemme ja miten ja miksi TEM haluaa muuttaa Suomea.
- Viestintäyksikkö on johdon strateginen kumppani – välttämätön osa johtamista, muutosta ja päivittäistä toimintaa.
- Viestinnällä tehdään TEM:n työ näkyväksi, annetaan kansalaisille heille kuuluvaa tietoa, vaikutetaan sidosryhmien toimintaan ja vahvistetaan ministeriön mainetta.

Globalisaatio ja digitalisaatio, muiden muassa, muuttavat viestintäympäristöä nopeasti. Ihmisten tiedonsaanti on nopeutunut ja sirpaloitunut, kun perinteisen median lisäksi ymmärrystä yhteiskunnasta rakennetaan sosiaalisen median eri toimijoi-

den kautta. Disinformaation määrä on lisääntynyt ja viestintätyhjiöt täyttyvät nopeasti. Ministeriöllä onkin yhä suurempi tarve, ja mahdollisuus, viestiä aktiivisesti.

TEM:n maine muodostuu sen tavasta olla yhteydessä muihin toimijoihin, sen toiminnasta ja siitä miten siitä kerrotaan. 2017–2019 teetetyt sidosryhmien ja kansalaisten mainetutkimukset paljastivat, että tieto TEM:n tekemästä työstä ei saavuta ihmisiä riittävän hyvin. Viestintä on yhä enemmän monisuuntaista keskustelua. Nopean ja hajautuneen tiedon aikana TEM:lle on entistä tärkeämpää pystyä kiinnittämään päivän keskustelu ja yksittäiset asiat osaksi suurempaa kokonaisuutta, hallitusohjelmaa ja ministeriön tavoitteita.

Tämä strategia on tehty samaan aikaan hallituksen viestintästrategian kanssa, jota sovelletaan hallituksen yhteisessä viestinnässä. Strategia on voimassa toistaiseksi ja sitä päivitetään tarvittaessa.

Viestintää ohjaavat arvot

Hallitusohjelma, ministeriön strategia ja tulostavoitteet linjaavat viestinnän painotuksia. TEM:n ja Valtioneuvoston viestintäohjeen arvoista TEM:n viestintää ohjaavat erityisesti:

Avoimuus

Keskeisin perusoikeus valtionhallinnon viestinnän kannalta on oikeus saada tietoja viranomaisien julkisista päätöksistä ja niiden valmistelusta. Viranomaisilla on velvollisuus edistää toimintansa avoimuutta sekä tuottaa ja jakaa tietoa, jotta kansalaiset ja muut sidosryhmät voivat muodostaa totuudenmukaisen kuvan viranomaisen toiminnasta, vaikuttaa valmisteilla oleviin asioihin sekä valvoa etujaan ja oikeuksiaan. Saavutettavuusvaatimusten täyttäminen edesauttaa avoimuutta.

Luottamus

Suomessa perinteisesti vahva luottamus julkisiin toimijoihin on laskenut viime vuosina: suomalaisten luottamus hallituksen toimintaan on pudonnut eniten OECD:ssä viimeisen kymmenen vuoden aikana. On tärkeää, että TEM viestinnällään ja viestinnän toimintatavoillaan rakentaa luottamusta. Luottamusta sidosryhmiin rakennetaan luotettavalla tiedolla. Viestinnän luottamus on tärkeämpää kuin nopeus. Avoin viestintä, myös vaikeista ja keskeneräisistä asioista, lisää luottamusta.

Ymmärrettävyys

Avoimuus ei toteudu eikä luottamusta synny, jos välitettyä tietoa ei ymmärretä. Asiantuntijoiden ja johdon vuorovaikutteinen osallistuminen viestintään lisää avoimuutta, luotettavuutta ja ymmärrettävyyttä. Ymmärrettävyyteen kuuluvat muun muassa tiedon selkeys, löydettävyys ja saavutettavuus. Viestintä pitää sovittaa kohderyhmän mukaan siten, että tärkein tieto korostuu ja lisätieto löytyy helposti. Visuaalisuus oikein hyödynnettynä lisää ymmärrettävyyttä.

Luovuus

Monikanavaisessa viestintäympäristössä on aina eri tapoja olla vuorovaikutuksessa. Olennaista on hyödyntää toimivimpia vaihtoehtoja. TEM kehittää jatkuvasti viestintäosaamistaan ja kokeilee uusia viestinnän keinoja.

Vaikuttavuus

Suunnittelu ja ennakointi edesauttavat viestinnän tuloksellisuutta, samoin valitut viestinnän tavat ja kanavat. Viestintä on valintoja ja viestinnän panokset tulee kohdistaa yhteiskunnalliselta vaikuttavuudeltaan ja yleiseltä kiinnostavuudeltaan merkittävien asioiden viestimiseen.

Viestintäkeinojen alati lisääntyessä ja viestinnän muuttuessa vaativammaksi priorisointi on tärkeää. Myös aktiivinen ja osallistava sidosryhmätyö lisää vaikuttavuutta. Viestinnän tuloksia mitataan eri tavoin ja toimintaa muokataan tarvittaessa niiden perusteella.

Viestinnän tavoitteet ja keinot

Olennaisten asioiden riittävä ja laadukas viestintä parantaa sekä TEM:n sisäistä että sidosryhmien ja kansalaisten ymmärrystä kestäväan kasvuun vaikuttavista ilmiöistä ja niihin liittyvästä TEM:n toiminnasta. Onnistunut viestintä parantaa tätä kautta TEM:n edellytyksiä saavuttaa tavoitteensa.

Tätä tavoitetta edistetään muun muassa seuraavilla toimenpiteillä:

Vuorovaikutus lisääntyy aktiivisesti viestivien asiantuntijoiden ja johdon myötä

Viestintä on vuorovaikutteista keskustelua, johon TEM osallistuu laajalla rintamalla. Osaamistasoa kehitetään jatkuvasti koulutuksin, ja ymmärrystä TEM:n tarinasta, pääviesteistä ja kannoista eri asioihin parannetaan sisäisellä viestinnällä.

Viestien yhtenäisyyden ja ymmärrettävyyden parantaminen

Yhtenäisen viestinnän mahdollistaa onnistunut sisäinen viestintä ja jaettu käsitys ministeriön ydintehtävistä ja tarinasta. TEM kehittää kyvykkyytään muodostaa kantoja ja viestejä sekä niiden sisäistä ja ulkoista viestintää. Ymmärrettävyyttä ja vaikuttavuutta lisääviä viestintäkeinoja, kuten visualisuuksia ja tekstien ymmärrettävyyttä kehitetään. Konsernin sisäistä viestintäyhteistyötä parannetaan.

Viestinnän suunnittelua sekä seurantaa parannetaan ja priorisointia lisätään

Viestinnän onnistumisen kannalta suunnittelun ja priorisoinnin merkitys kasvaa. Viestinnän seuranta ja mittaaminen tukevat priorisointia. Keskeisistä hankkeista tehdään viestintäsuunnitelma. Johdon, osastojen ja viestintäyksikön saumaton yhteistyö on välttämätöntä viestinnän strategisessa suunnittelussa, siksi viestintäyksikön edustajat osallistuvat ministeriön johtoryhmiin.

Sidosryhmäyhteistyötä tiivistetään

Suunnitelmallinen ja osallistava sidosryhmätyö sekä siihen kytkeytyvä viestintä antavat arvokasta lisätietoa työhömme ja työstämme, parantaa lopputuloksen laatua ja toimintaedellytyksiämme. Sidosryhmätyötä kehitetään sidosryhmäpoolissa sekä osastoilla.

Viestinnän keinojen jatkuva kehitys

Viestintäympäristö kehittyy jatkuvasti ja samoin TEM viestijänä. Uusia, toimivia viestinnän tapoja kokeillaan ja osaamista kehitetään itse ja ostopalveluin. Tärkeimpien kanavien seuraajamäärät kasvavat ja aktivointitaso nousee.

Koko TEM viestii

ARVOJEN POHJALTA

- AVOIMUUS
- LUOTETTAVUUS
- YMMÄRRETTÄVYYS
- VAIKUTTAVUUS
- LUOVUUS

ANKKUROI
VIESTINTÄ
NÄIHIN!

TEE NÄIN!

- KESKUSTELE
- SUUNNITTELE KUN VOIT, REAGOI KUN TARVITSEE
- PIDÄ YHTEYTTÄ SIDOSRYHMIIN
- OLE KÄRRYILLÄ TALON ASIOISTA JA PIDÄ MUUT AJANTASALLA

KAMPUS!

PUHU NÄISTÄ!

- KERRO MIKSI
- TEE TIETOPOHJA JA VAIKUTTAVUUS NÄKYVÄKSI
- LUO TILANNEKUVAA
- ANKKUROI HALLITUS-OHJELMAAN JA KESTÄVÄN KASVUN KÄRKIIN

VAHVEMPI VIESTI, PAREMPI YMMÄRRYS

TALOUDELLISESTI, EKOLOGISESTI JA SOSIAALISESTI KESTÄVÄ KASVU

Työ- ja elinkeinoministeriön tarina ja ydinviestit

Viestinnän tehtävänä on kertoa aiempaa enemmän, miksi ministeriö tekee asioita, eikä vain mitä ministeriö tekee. On mietittävä ministeriön kohderyhmäkohtaista viestiä sekä keskustelua, johon viesti kytkeytyy. Kerromme, miten asiat suhteutuvat perustehtäviimme, ja mahdollisuuksien mukaan tuomme esiin sen vaikuttavuusarvion ja muun tietopohjan, johon valitsemamme ratkaisut perustuvat. Kulloinenkin asia tulee myös kytkeä ministeriön pää tavoitteisiin tai niihin isompiin kokonaisuuksiin, joihin ne kuuluvat, kuten hallituksen kärkihankkeisiin. Asioiden tausta tulee tehdä näkyväksi

ja kertoa relevantti tilannekuva. Kaiken viestinnän pitää olla selkeää ja ymmärrettävää.

Jotta TEM voi viestiä vaikuttavasti ja selkeästi, on pohjalla oltava yhteinen ymmärrys ministeriön tehtävistä ja tavoitteista. TEM:n tarina, josta jokainen työntekijä löytää paikkansa, ja jaettu käsitys ministeriön missiosta sitouttaa työntekijät ja toimii pohjana yhtenäiselle viestinnälle. TEM:n ydinviestit sekä kannat ajankohtaisiin asioihin tulee viestiä sekä sisäisesti että ulkoisesti.

TEM:n tarina: **Olemme kasvuministeriö**

Yritysten, työntekijöiden ja hallinnon uudistuminen on kestävän kasvun edellytys.

TEM-konserni on kasvupolitiikan suunnannäyttäjä. Mahdollistamme sääntelyllä, rahoituksella ja palveluilla osaavan työvoiman saatavuuden, hyvät työolot, yritysten menestyksen, markkinoiden toimivuuden ja siirtymisen ilmastoneutraaliin talouteen.

Taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävä kasvu mahdollistaa hyvinvointiyhteiskunnan. Se syntyy osaavista ihmisistä laadukkaissa työpaikoissa ja menestyvistä yrityksistä – tuottavuuden kasvusta ja kasvavasta työpanoksesta.

TEM:n ydinviestit:

Ydinviestit ovat TEM:n kestävän kasvun kärkien viestinnälliset kiteytykset.

KESTÄVÄN KASVUN KÄRKI

YDINVIESTI

Työllisyyttä ja elinkeino-
toimintaa tukevan
toimintaympäristön luominen

● KASVU SYNTYY YRITYKSEN JA OSAAJAN KOHTAAMISESTA

Toimivat työmarkkinoiden ja yritysten sääntely, palvelut ja rahoitus mahdollistavat työn ja tekijöiden kohtaamisen. Yritysten on helppo tulla markkinoille ja parhaat pystyvät kasvamaan. Sääntelyn sujuvuus ja toimivuus takaavat työntekijöiden aseman, kuluttajien suojan ja yritysten reilun kilpailun.

Innovaatiopolitiikan
uudistaminen

● YRITYKSET UUDISTUVAT INNOVOIMALLA

Innovointi on tuottavuuden kasvun tärkein osatekijä. Lainsäädäntö, rahoitus ja palvelut mahdollistavat yritysten innovoinnin ja kasvamisen maailmalle.

Toimivat markkinat ja
kilpailullisuuden edistäminen

● TOIMIVAT MARKKINAT JA REILU KILPAILU ON KULUTTAJAN JA YRITYKSEN ETU

Reilu kilpailu luo laadukkaampia palveluita ja tuotteita sekä tuottavampia yrityksiä. Vahvistamme luottamusta, joka rakentuu toimivista markkinoista ja viisaasta sääntelystä.

Siirtyminen ilmastoneutraaliin
talouteen

● SIIRRYMME ILMASTONEUTRAALIIN TALOUTEEN KASVUN MAHDOLLISUUDET HYÖDYNTÄEN

Etenemme johdonmukaisesti kohti kestävää ilmastoneutraalia yhteiskuntaa. Luomme mahdollisuuksia kehittää uusia energiaratkaisuja ja viedä niitä maailmalle.

Kaupunkien ja alueiden rooli
kasvun ajureina

● ELINVOIMAA KAUPUNKIEN JA ALUEIDEN VAHVUUKSISTA

Muutokset väestössä, työllisyydessä ja yritystoiminnassa vaativat alueilta ja kaupungeilta jatkuvaa uusiutumiskykyä. Tuemme uudistumista huomioimalla alueiden omat vahvuudet ja olosuhteet. Mahdollistamme hedelmällisiä kumppanuuksia.

TEM:n tarina ja ydinviestit

Kanavat ja yleisöt

TEM viestii monipuolisesti eri kanavia hyödyntäen. Perinteisillä mediatiedotteilla ja media- ja taustatilaisuuksilla on arvonsa. Ministeriön verkkosivut ja sosiaalisen median kanavat ovat ratkaisevan tärkeitä, ja kanavavalikoimaa muutetaan ajan vaatimukset ja resurssit huomioiden. Visuaalisuutta, videoita, podcasteja ja muita keinoja hyödynnetään.

Ministeriön viestinnän ensisijainen yleisö ovat moninaiset **sidosryhmämme** eli ne joita TEM:n työ eniten koskettaa ja joiden kanssa teemme läheistä yhteistyötä.

Vaikka ministeriön viestintä ei ole ensisijaisesti kansalaisviestintää, viestinnän pitää olla ymmärrettävää myös kansalaisille. Monilla TEM-konsernin

toimijoilla on suora yhteys asiakkaisiin. Yhteistyö konsernin asiakasviestinnästä vastaavien kanssa on tärkeää yritysten ja kansalaisten tavoittamisessa.

Valtioneuvosto ja konsernin toimijat ovat tärkeitä vuorovaikutuskumppaneita. Viestinnän koko keinovalikoima ja muu sidosryhmätyö ovat avainasemassa vuorovaikutuksessa.

Media on keskeinen, mutta vain yksi, viranomais-tiedon välittäjä ja tulkitsija sekä yhteiskunnallisen päätöksenteon valvoja. TEM:n mediaviestinnän tulee olla aktiivista, avointa, tasapuolista ja palvelevaa. Johdon lisäksi myös asiantuntijat taustoittavat medialle asioita ja ilmiöitä sekä ovat valmiita esiintymään mediassa.

Mittaaminen

Viestinnän mittaaminen on olennainen ja kasvava osa viestintää – se auttaa tilannekuvan ja oman toiminnan ymmärtämisessä. Viestintäyksikkö mittaa säännöllisesti viestinnän vaikuttavuutta eri keinoin, muun muassa TEM:n maineen kehitystä sidosryhmien ja

kansalaisten keskuudessa, sidosryhmien tyytyväisyyttä ministeriön viestintään, viestien läpimenoa ja eri kanavien kehitystä. Tuloksia jaetaan laajalti ministeriössä ja hyödynnetään toiminnan kehittämisessä.

Roolit ja resurssit

Jokainen ministeriön työntekijä edustaa TEM:iä ja jokaisella TEM:läisellä on roolinsa viestinnässä, niin asemansa kuin osaamisensa kautta. Onnistuneen viestinnän mahdollistaa yhteistyö.

Ministerit

Ministerit linjaavat työ- ja elinkeinopolitiikkaa, ovat hallituksen linjausten esille tuojia ja ministeriön ensisijaiset kasvot ulospäin.

Ylin johto

Kansliapäälliköllä ja muulla ylimmällä virkamiesjohdolla on merkittävä rooli niin ulkoisessa kuin esimiesviestinnässä. Johto näyttää viestinnällään esimerkkiä muulle henkilöstölle.

Asiantuntijat ja osastot

Asiantuntijat esiintyvät oman alansa asiantuntijoina sidosryhmäyhteyksissä sekä perinteisessä että sosiaalisessa mediassa, kuuntelevat kenttää ja seuraavat keskusteluja eri kanavilla. Asiantuntijat taustoittavat medialle asioita ja ilmiöitä sekä ovat valmiita esiintymään mediassa.

Ulkoisessa viestinnässä osastojen yhteistyö viestintäyksikön kanssa korostuu: viestinnän suunnittelua varten ennakkotiedot tulevista viestittävistä asioista annetaan ajoissa.

Osastot vastaavat omien tapahtumiensa ja seminaarien järjestelyistä, viestinnästä ja kuvaamisesta.

Ne huolehtivat henkilöstönsä viestintäosaamisen kehittamisestä yhteistyössä henkilöstöhallinnon ja viestintäyksikön kanssa.

Osastot vastaavat vastuullaan olevien verkkosivujensa ajantasaisuudesta.

Viestintäyksikkö

Viestintäyksikkö vastaa viestinnän kokonaisuudesta, suunnittelusta, priorisoinnista, toteutuksesta ja seurannasta sekä ministeriön virallisista kanavista.

Viestintäyksikkö toimii asiantuntijoiden ja johdon viestinnän valmentajana, auttaa ja kouluttaa, neuvoo ja opastaa asiantuntijoita ja johtoa some- ja muussa viestinnässä sekä kouluttaa ministeriön verkkosivujen päivittäjät. Viestintäasiantuntijat tuottavat erityisesti sellaisia viestintäratkaisuja ja -materiaaleja, joita voidaan hyödyntää useasti ja usean virkamiehen työssä, tekee mediatapaamisten kutsut, tiedotteet, uutiset ja ministeriön uutiskirjeen yhteistyössä osastojen ja ministerien kanssa, jakaa kutsut, tiedotteet ja uutiset verkkopalvelun kautta.

Sisäisessä viestinnässä viestintäyksikkö vastaa johdon kanssa johtamisen kannalta tärkeimpien asioiden viestinnästä.

Viestintästrategia verkossa

<https://tem.fi/julkaisut>
tai
<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi>

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet